

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

A p[at]rib[us] eccl[es]iæ moderatoribus recte constitui posse leges
obligatorias quar[um] tra[n]sgressio iducucat mortalis culpæ labem,
æternæq[ue] damnationis reatum. X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

tesimū & septuagesimū quartū. Vnde manifeste dinoscitur hic **A**pollinaris, ipsi **Dionysio Corinthiorum** episcopo fuisse cōtemporaneus: & iisdem argumentis quæ de **Dionysio Corinthio** adducta sunt, cōuincitur nō fuisse author eorū opē: de quibus præfens agitur discussio. De eodem autem latius narrationem textit historia ecclesiastica: libri quarti cap. uicesimo quarto & uicesimo quinto. Posterior uero **A**pollinaris, à **Hieronimo** in supra dicto eius opere cōmemoratus: est **A**pollinaris **Laodicēsis**, **Syriæ** episcopus sub **Gratiano** imperatore & **Damaso** summo pontifice habitus illustris: circa annū à redēptione mundi trecentesimū & octogesimū. Quæ uel sola temporis supputatio, ex chronico **Eusebii** desumpta: claro est argumento, **A**pollinarē hūc **Laodicenū** nequā conscripsisse opa illa præclara, quæ **Dionysiano** nomini attribuantur: quæ ipsa (ut multifariā ante est ostensum & crebrius dictū) circa ea tempora quibus adhuc sancti apostoli uersabantur in terra: fuerint cōposita. Huic accedit, quod **A**pollinaris iste **Laodicenus** episcopus (si **Eusebio** in chronico & in historia ecclesiastica credimus) suscitator fuit infandæ hæreseos: de qua paulo ante factus est sermo, quāuis id ipsum **Hieronimus** non cōmemoret. Nempe & tēpus & locus eius ab **Eusebio** signatus: prodit eundē ipsum esse, de quo **Hieronimus** secūdo ordine loquitur. Est itaq; nūc **Larentius** **Valla**, & à doctissimis suæ ætatis uiris sciscitetur accuratius: quisnam fuerit ille **A**pollinaris, quē iudicauerint esse eorū author operum quæ **Dionysio** **Areopagite** ascribunt. Credo equidem ipsos: in illo inueniendo multū sudaturos fuisse. quādoquidē clarissimi uiri eruditiōe q; singulari præstātissimi, **Eusebius** & **Hieronimus**, ubi recensent **A**pollinares, ob doctrinæ splendorē ante sua tpa celebratos: nullius meminerūt **A**pollinaris, cui **Dionysiana** illa opera uere possint ascribi. Sed de his hætenus.

Apollinaris
laodicenus.

A patribus ecclesiæ moderatoribus recte cōstitui posse leges obligatorias: quæ trāsgressio inducat mortalis culpæ labē, æternæq; dānatiōis reatū. **Cap. X.**

Taliquāta digressiōe expaciati parūper ab instituto, ut p̄ beato patre **Dionysio** **Areopagite** apologeti cōdisceptatoriū quinq; proximis capitibus cōprehensū cōscriberem: nunc rursus ad iter inceptū
f pedem

LIBER PRIMVS

pedē flectamus oportet. Præcedēs quidē sermo mōstrauit, ab apostolis & uiris apostolicis instituta esse per multa: circa euangelicæ legis exortum, ad rectū totiusecclesię regimē attinētia: quę nō sunt in euāgelij codice conscripta. Nunc reliquū est ostēdere: & ipsos primaruꝝ ecclesię rectores & eorū successores probe cōstituisse eiusce generis leges & regulas, populi Christiani obligatorias, & in sacra noui testamēti pagina minime expressas: quaruꝝ præuaricatio inferat letiferā noxam, & ad perpetuā detrudat mortem, Quinimo & nunc & futuro itidē tpe ad consummationē usq; seculi, tales sanctiōes ordinādi, illos ecclesię primores etiam habere potestatem: si quando id efflagitarit utilitas ecclesię aut necessitas.

I Quod sane sequentibus ratiōibus ita astruere conabimur. ¶ Quorum prima sit hæc. Multa sunt statuta conciliorū generaliuꝝ & ecclesię catholicę: quę determinant ac declarant apertius diuina præcepta, definiuntq; horū circumstantias & modum obseruandi particularem. At nemini dubiū esse debet, huiusmodi instituta sacrosanctarū synodorum & ecclesię orthodoxę, obligare quoscuq; si deles tā arcto uinculo: quod trāsgrediētes ea efficiātur rei culpæ mortiferę, & damnationis perpetuę. **Exodi. 20.** Exempla gratia. Diuino præcepto iubemur sanctificare sabbatum. Ecclesia autē sancta determinauit modū illius sanctificationis: utpote quod fiat inter cætera abstinentēdo ab opere corporali, & audiendo missæ officium diebus dominicis & festis. Et ergo obstringūtur oēs illa constitutiōe ecclesiastica: ad audiēdum missæ mysteriū in diebus solēnibꝰ, quod si neglexerint sine legitima causa: haud dubie grauē incurrūt aīę reatū. Similiter iubemur diuino præcepto ieiunare: & conuerti ad dominū in ieiunio, quod p̄ Iohelē prophetā nobis est insinuatū. **Iohc. 2.** Ecclesia autē catholica determinauit obseruationē ieiunij quotannis esse faciēdā in quadragesima: abstinentēdo à lacticijs, & in quatuor tribꝰ anni ac uigilijs aliquorū solēniū festorū: abstinentēdo à carnibus, & unica refectione diurna. Quare ad ieiuniū huiusmodi ecclesiasticū obseruādū alligamur ea constrictiōe: ut trāsgrediētes id ieiunij præceptū, peccati mortalis noxā contrahāt. Rursum obligātur iure diuino Christiani ad confessionē peccatorū, sacerdoti faciendā, ad susceptionē itidē sanctæ eucharistię, & ad orationē. Modum autē & tēpus hæc obseruandi: constituit ecclesia catholica in sacrosan-

facto etis synodis. ut q̄ saltē semel in anno scilicet in festo pasche, fiat ab unoq̄q̄ confessio peccatorum integra: & susceptio sacramenti eucharistie. quodq̄ sacris initiati ordinibus legāt quotidie horas canonicas: per modum orationis deo debitæ. Et clarum est quēq̄ p̄ sua uocatione ad hæc ipsa astringi tam arcta obligatiōe: ut præuaricans hæc præcepta ecclesiastica reddetur reus æternæ mortis.

Nam is simul est diuini transgressor mandati: quod, ista debitis determinant circumstātijs. Manifestum est igitur, cōcilia generalia et primos ecclesiæ p̄sides: suis præceptis homines ad id obstringere posse, cuius transgressio sit animæ mortifera. ¶ **Secūda ratio.** Multæ præterea sunt cōstitutiōes synodales & ecclesiasticæ, q̄ quis nō ita determinēt è uicino & tā aperte modū obseruādi aliqd̄ diuinū p̄ceptū: multū tamē cōferūt ad dei honorē amplificādum, ad salutem etiam animarum curandam, & deniq̄ ad Christianæ religionis maiorem syncretitatem. Quemadmodum ordinatio antiqua de sancto die pasche celebrando quotannis non decima quarta lune æquinotio uerno proxima, more Iudæorum: sed die dominica proxime illam decimam quartam lunam sequēte, quod certe Christianorum est. Commēdabilis identidem illa sanctio de abstinentia carniū feria sexta cuiusq̄ hebdomadæ: in memoriam dominicæ passionis. Similiter & ea magnopere probanda, de continentia uirorum ecclesiasticorū qui sacros ordines susceperūt: ut in sanctimonia ac castitate: diuino ministrēt altari. De nuptiarum etiā celebratione: certis anni temporibus præmittēda. Deniq̄ de ætate & temporibus ordinandorum: & ad ecclesiasticos ordines promouēdorum. & consimiles id genus leges: ad honestatem & decus totius ecclesiæ plurimum faciētes. Illarum autem constitutionum transgressor (ut si quispiam citra necessitatem uesceretur carnibus feria sexta, aut si sacerdos occidētalē ecclesiæ, duceret uxorem) fieret haud dubie reus peccati mortalis & æternæ damnatiōis, quod ecclesiæ sanctę rebellis esset ac contraueniret. Potest igitur generale concilium & ipsi ecclesię antistites aliquid ordinare consentaneum euangelio (qualia sunt hæc omnia modo adducta: ad pleniorē euangelij obseruationem apprime conducentia) quod subiectū constingat populum, & ita obliget. ¶ **Tertia.** Quod à spiritu

sancto, infundente gratiam suam & insinuante suam uoluntatem

LIBER PRIMVS

mentibus hominū simul in Christo congregatoꝝ, constituitur ac decernitur: nō minoris est nec inferioris gradus ac fortis, q̄ quod à Christo est palā cōstitutum. Est em̄ spiritus sanctus, etiā deus: patri & filio, auctoritate ac potestate æqualis. At quæ decernuntur in concilio ecclesiæ generali legitime congregato, cōcernētia statū ac regimē uniuersalis ecclesiæ: à spiritu sancto constitui censenda sunt, qui tali præsidet cōcilio & ipsum dirigit, immo cuius magisterio & gubernatione: tota Christi ecclesia agitur ac regit. secundum istud uerbū dñi nostri ad suos discipulos. Adhuc multa habeo uobis dicere: sed non potestis portare mō. Cum aut̄ uenerit ille spiritus ueritatis: docebit uos omnē ueritatē, credendoꝝ, scilicet & agendoꝝ ad rectā ecclesiæ ædificationē. Vñ in actibus apostoloꝝ post cōuocatum ab eis cōciliū super ea quæstione, essent ne cærimoniæ ac obseruatiæ legis Mosaicæ imponendæ fratribus, qui ex gentib⁹ cōuerterent̄ ad Christū: sententiā ac determinationē illius synodi, in hunc modū apostoli fratribus absentibus scripserunt. Visum est spiritui sancto & nobis: nihil ultra imponere uobis oneris: q̄ hæc necessaria, ut abstineatis uos ab immolatis simulachroꝝ & sanguine, & suffocato & fornicatione. In quibus uerbis, spiritui sancto ut primo auctori ascribunt illius cōciliū definitionē apostoli: sicut uere erat. Et de alijs synodalibus cōfessionibus: idē censi debet iudiciū. Igitur transgressores cōstitutionū in huiusmodi cōcilijs ordinarū: tanq̄ spiritui sancto rebelles ac iniurijs, culpæ mortalis rei cōstiuunt̄ ac æternæ mortis. ¶ Quarta ratio. Christus ecclesiæ sponsē suæ dilectæ semper assistit, eaq̄ in suis dirigit operibus ac institutis, secundum hanc suā pollicitationē factā discipulis suis ante suā salutiferā passionē. Vbi sunt duo uel tres congregati in noīe meo: ibi sum in medio eorū. Quanto igit̄ magis in medio est totius ecclesiæ: simul adunatē in cōcilio generali: Rursum, Christ⁹ ad Petrū à se toti præfectū ecclesiæ: ait, Ego rogauī pro te Petre: ut nō deficiat fides tua. Quibus uerbis, & pro sancta ecclesia (cuius cōstitut⁹ erat Petr⁹ pastor) rogasse seipsum: etiā ipse insinuat, ut nō deficiat fides eius, sed integra perseveret; depulso prorsus omni errore & infidelitate. Insuper in cælū ascensurus Christus; apostolis suis cōtestatus est. Ecce ego uobiscum sum omnibus diebus: usq̄ ad consummationē seculi. Quod si omnibus diebus reuera nunq̄ ab ecclesia sua protegen-

da a c.

da ac defendenda se subtrahit. Et si usq; ad consummationē seculi semper utiq; affuit, & nunc adest, & aderit semper ecclesiæ suæ, eam recte dirigens. Quocirca præcepta ecclesiæ in generalib; concilijs ædita: etiã & Christi censenda sunt quodã modo præcepta, ut qui per ipsam ecclesiã illa constitui ac suo nomine decerni: curet & uelit. Transgredientes igitur ea instituta: nõ tam humana q̄ diuina præuaricantur præcepta, peccatiq; mortiferi labẽ incurrunt. æternãq; dānationi se reddunt ac culpa noxios: ob huiusmodi inobedienciã in Christum & ecclesiam.

¶ Ecclesiæ primores ac p̄sides posse leges obligatorias cõdere, etiã cum adiecta interminatione: q̄ eas; transgressores incurrant peccati mortalis reatum.

Cap. XI.

¶ Tãtũ maius accipiat robur quod in p̄cedẽte propositum est capite, ab ipsis scilicet ecclesiæ primatibus ac p̄cipuis rectoribus cõstitui posse regulas & sanctiones, subditõ; obligatorias: cum expressa etiã transgressoribus p̄na, q̄ letiferæ culpæ p̄petuẽq; morti fient ob eas; præuaricationẽ obnoxij: adijciendæ sunt superioribus rationibus & aliã, quæ in huiusce ueritatis persuasiõẽ animosõim ualentius inducant. ¶ Sit itaq; hæc: ordine quinta ratio. v.
In multis conciliõ; ecclesiasticõ; summõ;q; pontificum decretis exprimitur illa p̄na: q̄ sententiã excommunicationis incurrant illorum statuto; transgressores. In nonnullis itidẽ explicatur interminatio dānationis æternæ: quæ significatur ijs inferenda qui præuaricati fuerint huiusmodi constitutiones. Et utrũq; hor; fieri recte censef: & cõformiter ad illud uerbũ dñi, dictũ Petro de eo qui ob surdefcit ad monita ecclesiæ: illiq; parere recusat. Si ecclesiã nõ audierit: sit tibi sicut ethnicus & publican;. Math. .18.
Quo uerbo designat Christus: cõtumaces & rebelles ecclesiæ, nõ mõ in materia correptionis fraternæ, sed etiã in aliã quauis obseruanda cõstitutione: à reliquorũ fidelũ confortio abijciendos esse & eliminandos. Atqui excommunicatio non inferf alicui legitime: nisi propter peccatũ mortale, & potissimũ ob pertinacẽ inobedienciã in ipsam ecclesiam. Igitur ecclesia sancta nonnunq; intendit ac proponit obligare suos subditos ad aliquid faciendum, eo astrictiõis uinculo: ut illius præcepti uiolatores efficiant rei labis mortiferæ & dānationis æternæ. atq;

f 3 huiusmo-